

INFORMACYE

REDAKCJA:

pod kierownictwem
X. Dziekana i Radcy
Jana Piotrowicza
ze Skalmierzyc.

Odpowiedzialny za re-
dakcję: Stefan Gąsio-
rowski z Poznania.

DLA

DUCHOWIEŃSTWA KATOLICKIEGO.

WYCHODZĄ NAKŁADEM I CZCIONKAMI
DRUKARNI I KSIĘGARNI ŚW. WOJCIECHA, POZNAŃ, ŚW. MARCIN 69.

ROZSYŁA SIĘ BEZPŁATNIE.

OGŁOSZENIA:

3/4 strony . . .	mk. 40,—
1/2 „ . . .	28,—
1/4 „ . . .	15,—
1/8 „ . . .	8,—
1/16 „ . . .	4,50

Dodatki podług umowy.

Przy dochodzeniu sądowem
wszelkie rabaty upadają.

Rok I.

Poznań, za kwiecień 1913.

Nr. 8.

Za zezwoleniem Władzy Duchownej.

Treść: O zmianach we Mszy św. według Konst. Apost. „Divino afflatu“. — Prośba o nakład. — Skrzynka do listów. —
Zapiski bibliograficzne.

O zmianach we Mszy św. według Konst. Apost. „Divino afflatu“.

Jakkolwiek Bóg jest duchem i nie potrzebuje czci zewnętrznej, gdyż widzi daleko lepiej, aniżeli my sami, zamiary duszy naszej, to jednak my, ludzie, koniecznie potrzebujemy zewnętrznej formy nabożeństwa, czyli zewnętrznych znaków i słów, za pomocą których Bogu cześć oddajemy. Bo natura ludzka tak jest ukształtowana, że człowiek nie może ukryć i nieokazać na zewnątrz, co serce jego czuje. Dla tego człowiek pobożny pada na kolana, składa ręce do modlitwy i wyraża myśli swe dobranemi słowami. Nadto uczucia pobożności stają się silniejszymi, gdy je na zewnątrz okazujemy. Zewnętrzne obrzędy pomnażają w nas głęboką cześć ku Bogu i rzeczom Bożym a w sercu budzą i wzmacniają te uczucia, wyrażane słowami, czynnościami lub znakami. Jesteśmy nareszcie członkami Kościoła widzialnego i zewnętrznem nabożeństwem dajemy innym sposobność do poznania naszych przekonań i zasad religijnych. Potrzebne więc są obrzędy święte, a kościół jako stróż wiary świętej ujął je w pewne, stałe formy. Ponieważ zaś środowiskiem całego nabożeństwa i źródłem żywotności Kościoła jest ofiara Mszy św., dla tego Kościół, aby uwydatnić jej znaczenie, otoczył ją rozmaitemi ceremoniami. Nam kapłanom trzeba się koniecznie zapoznawać z temi obrzędami i zastosować do nich, pomnąc na słowa Jeremiasza: „Maledictus, qui facit opus Domini fraudulenter“ i pamiętając na słowa św. Teresy: „Dałabym życie moje za jeden tylko obrzęd kościoła“.

Z dniem 1-go stycznia 1913 r. weszła w życie konstytucja wydana przez stolicę Apostolską dnia 1-go listopada 1911, rozpoczynająca się słowami: „Divino afflatu“. Zadaniem teje konstytucji jest w pierwszym rzędzie reforma brewiarza, czyli powrót do dawniejszej praktyki, ażeby cały psalterz w ciągu tygodnia był odmawiany, tak jednakowoż ażeby cześć Świętych Pańskich, nie poniosła uszczerbku z jednej strony, z drugiej zaś dla kapłanów pewna ulga w skróceniu brewiarzowego oficjum. — Nowy porządek w odmawianiu oficjum

brewiarza spowodował także odpowiednie zmiany w odprawianiu Mszy św. według zasady: „Missa concordet cum officio“, oprócz tego nastąpiły pewne przepisy o Mszach feryalnych, których znaczenie starano się podnieść. Przepisy te są w szczególności następujące:

1. Pierwszy przepis odnosi się do Mszy św. w niedziele. W niedzielę odprawiać się ma częściej aniżeli dotąd Msza św. de Dominica, tak samo jak oficjum brewiarza.

A więc w niedzielę I klasy :I adwentu, I postu, pasyjną, palmową i białą oficjum i Msza św. muszą być koniecznie de dominica, i nie ustępują żadnym choćby najuroczystszym świętom.

W niedziele II kl. De maiores czyli w dalszych niedzielach adwentu i wielkiego postu oraz w niedziele septuag., sexag., i quinquag. oficjum i Msza św. de dominica mogą być tylko usunięte przez święto rytu zdwojonego I klasy, a więc przez urocz. N. P. N. M. P., lub św. Józefa 19-go marca, jeśli na niedzielę przypada, z warunkiem, że wtenczas niedziela winna być komemorowana.

W innych zaś niedzielach roku, czyli t. zw. dominicae minores oficjum i Msza św. o niedzieli mogą być tylko usunięte przez święto P. J. i ich oktawy (np. Podwyższenie św. krzyża lub Najśw. Rodziny) i przez święta rytu zdwojonego I i II kla-

Z okazji jubileuszu Konstancya Wielkiego

wydaliśmy i polecamy:

**Kościół Chrystusowy
do Konstancya Wielkiego.**

Cena egz. 20 fen.

10 egz. za mk. 1,60

20 „ „ „ 3,—

50 „ „ „ 7,—

100 „ „ „ 13,— franko.

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu.

sy bez oktawy. W niedziele zwyczajne święta rytu zdwojonego nie ma się odkładać, ale je komemorować, a w tym razie wypada trzecia oracya, natomiast nie wypada komemoracya innego okaz. święta, chyba, że to święto ritus simplicis.

Préfacya w takim razie jest jednak zawsze de Trinitate, jeśli czas albo oktawa święta Pana Jezusa innej préfacyi nie wymagają (np. Octava de Ascensione). Również i kolor de dominica, a więc w czasie Wielkanocnym w białym, a w czasie po Zielonych świątkach i Trzech królach w zielonym kolorze.

Jak jednak sobie postąpić, jeśli na niedziele przypadnie Odpust, czy wziąć Mszą św. de dominica, czy o świętym odpustowym? Nr. 3 Tit. X.

Jeżeli na zwykłą niedzielę wypadnie pamiątka jakiegoś świętego, którego się obchodzi cum concursu populi, czyli jak się u nas mówi, na niedzielę wypadnie Odpust, wtenczas nowe prawo pozwala na odprawienie Mszy o owym świętym, pod warunkiem, że jedną mszą odprawi się o niedzieli. W naszych archidiecezjach wszystkie odpusty przeniesione są na niedzielę następną, dla tego będzie trzeba często z tego pozwolenia korzystać. — O nieszporych pozwolenie to nie wspomina, więc właściwie trzeba by w Odpust odprawić nieszpory „de dominica“, ale ponieważ w naszych kościołach nie jesteśmy zobowiązani do modlitw chórowych, lecz nieszpory są nabożeństwem dla ludu, więc według mego zdania także i nieszpory można odprawić o świętym odpustowym i w kolorze święta, a nie zielonym. Hartm. pag. 645: „Nach Entscheidung der Rituskongregation 29. 12 1884 braucht in gewöhnlichen Pfarrkirchen, in denen keine Verpflichtung zum Chorgebete besteht, die Vesper nicht notwendig dem Tagesofficium entsprechen und das Volk ist an die Vesperandacht heranzuziehen. Am Sonntag innerhalb der Oktave darf, wo ein Indult erteilt ist, ex devotione die Vesper des Patrons oder Titularfestes solemniter gesungen werden, sie ersetzt aber nicht die Vesper des Okkurier. Officiums“.

Gdzie np. odpust św. Antoniego przeniesiony na niedzielę, uważam, że odpowiedniej jest, jeśli kapłan odprawia nieszpory w kapie białej, aniżeli zielonej, officium jest o św. Antonim.

2. Dalszy przepis konstytucyi „Divino afflatu“ odnosi się do modlitw nakazanych przez Biskupa miejscowego. — Gdy chodzi o imperatę pro re gravi (za chorego Papieża, o wybór nowego Papieża), to nowa ustawa w niczem nie ogranicza dotychczasowej władzy Biskupa. Zwyczajna zaś imperata ma być opuszczona nie tylko jak dotąd w wig. B.Narodzenia i Ziel. Świątek i święta rytu zdwojonego I kl., ale także i II kl., i w niedziele większe, w oktawy uprzywilejowane Boż. Nar., Trzech Króli i Bożego Ciała, i ile kroć rubryki przepisują więcej aniżeli 3 oracye.

W naszych archidiecezjach ś. p. ks. arcybiskup Przyłuski w r. 1859, z powodu grożącego niebezpieczeństwa zaboru państwa kościelnego, nakazał modlitwę za Ojca św. Obowiązek jej odmawiania trwa tak długo, dopóki jej Biskup wyraźnie nie odmówił, i nie wolno imperaty według swego widzieli się opuszczać (3. 4. 1821). — Kolekta zaś przepisana Sede episcopali vacante ma być odmawiana aż do

obsadzenia tronu arcybiskupiego. Hartm. pag. 267: „Die zur Zeit der Sedisvakanz des bischöflichen Stuhles vorgeschriebene Kollekte pro eligendo episcopo ist bis zum Tage, an dem die Besetzung des bischöflichen Stuhles vom Papste im geheimen Konsistorium publiciert wird, einzulegen (decr. 10. 12. 1829). Dz. Kośc. nr. 5 (Nr. 23) 24. 7. 1910.

Trzeci przepis konstytucyi rzeczony odnosi się do mszy feryalnych. Wszystkie dni, t. zw. feriae maiores Wielkiego Postu, Suche dni, wigilie i dni Krzyżowe mają swój osobny formularz mszalny, sięgający pierwszych czasów chrześcijaństwa. Z biegiem czasu, gdy kult Świętych Pańskich się rozszerzył, zostały wyparte przez Msze o Świętych Pańskich; tylko pozostały Msze św. w feriae privilegiatae tj. we Wielki tydzień, Popielec i dies infra oct. Wielkanocy i Ziel. Świątek, które nie ustępują żadnemu świętu ani officium. Nowe przepisy chce starożytnym Mszom feryalnym in feris maioribus przywrócić ich godność i miejsceoczesne, i to w następujący sposób:

Jeżeli zachodzi święto rytu zdwojonego I i II klasy, wolno tylko odprawić Mszę de festo.

Jeżeli jednak przypada zwyczajne festum duplex, natenczas kapłan może odprawić ad libitum prywatną Mszę św. albo de festo, albo de feria maior, a święto komemorować, a jeśli to jest święto zdwojone, natenczas 3-cia oracya wypada. Nie jest jasnym, co oznacza „msza prywatna“; czy ma się przez nie rozumieć msze niekonwentalne i pro parochianis, czy też msze nieśpiewane. Według ks. Ant. odnosi się indult obecny tylko do mszy czytanych na prywatną intencyę*). Nie wolno zaś odprawiać mszy wotywnych, na które Ojciec św. Leon XIII dekretem, z dnia 5. 7. 1883 pozwolił. W dni krzyżowe dotychczas było wolno odprawić tylko jedną Mszę św. de Rogationibus w razie procesyi, od tego czasu w poniedziałek dni krzyżowych wolno odprawić prywatną Mszę de Rogationibus każdemu kapłanowi.

Czwarty przepis konstytucyi Apostolskiej odnosi się do Mszy żałobnych. Przepisy i przywileje co do Mszy św. śpiewanych de Requiem, które dotąd istniały, istnieją i nadal. W naszych Archidiecezjach mamy indult, który zezwala na odprawienie 2 resp. 3 Mszy św. śpiewanych de Requiem w tygodniu, w święta rytu zdwojonego z wyjątkiem I i II kl., feryi i oktaw uprzywilejowanych. I ten indult istnieje więc nadal, ponieważ odnosi się do mszy śpiewanych „leges pro Missis defunctorum in cantu immutatae manent“. Względem zaś cichych Mszy św. de Requiem zachodzi ta zmiana, że od tego czasu nie wolno we ferye maiores, a więc przez cały wielki Post, Suche dni, dni Krzyżowe i wigilie ich odprawiać z wyjątkiem pierwszego dnia tygodnia, wolnego w kalendarzu danego kościoła.

Wolno jednak w Mszy de feria dodać modlitwę pro defunctis na miejscu przedostatniem modlitw kalendarzowych non computatis collectis ab ordinario ordinatis za zmarłego, za którego duszę Msza

*) I msze śpiewane są prywatną intencyą są missae privatae. Missa privata jest wedle prawa zwyczajnego każda msza, do której niema obligacyi assistendi czy to chori czy to populi racione legis vel racione consuetudinis. Przyp. Redakcyi.

św. się odprawia. Ojciec św. Pius X dał nadto indulgencją, mocą którego odprawienie Mszy św. de feria w kolorze fioletowym z dodaniem modlitwy pro defuncto zupełnie zastępuje odprawienie Mszy św. de feria w kolorze fioletowym z dodaniem modlitwy pro defuncto zupełnie zastępuje odprawienie Mszy św. w czarnym ornacie celem uzyskania odpustu Ołtarza uprzywilejowanego. Z przywileju tego możemy obficie korzystać, ponieważ przez cały czas wielkiego postu wolno nam codzień odprawiać Mszę św. de feria z wyjątkiem kilku przypadków, gdzie zachodzi święto rytu zdw. I lub II klasy, nawet gdy się komemoruje festum duplex bez względu na liczbę oracyi.

Nasuwa się pytanie, czy i jakie znaczenie mają te nowe przepisy liturgiczne pod względem pasto-

ralnym? Otóż te nowe przepisy mają pod względem liturgicznym donośne znaczenie, gdyż wracając do najdawniejszych czasów przywracają nam te piękne najdawniejsze formularze mszalne, które z biegiem czasu poszły w zapomnienie, a stąd ułatwiają zrozumienie obrzędów Mszy św. Ponieważ Msza św. jest de dominica, można przetłumaczyć wiernym tę samą Ewangelię, i wszystkie modlitwy do niej zastosowane.

Dalej msza św. w kolorze fioletowym przyczyni się do wzbudzenia ducha pokuty i umartwienia*).

*) Teraz można dopiero pomyśleć o podaniu do rąk ludu przetłumaczonego mszału na Wielki Post, którego poznanie i wyjaśnienie przyczyni się najniezawodniej do pogłębienia ducha modlitwy i uczestniczenia w Ofierze Mszy św. Przyp. Redak.

Wydawnictwo Drukarni i Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu

Trzecie wydanie! Co tylko ukazała się z druku w trzecim wydaniu długo wyczerpana, popularna apologetyka X. A. Mohla p. t.:

W pogoni za prawdą

również pod tytułem: **Listy do akademika pożyteczne także i dla pań słuchaczek wyższych kursów.**

5 tomów. Cena tomu 1—4 (pióra O. A. Mohla) po mk. 2,20, w oprawie po mk. 2,80. Cena tomu 5-go (pióra T. Jeske-Choińskiego) mk. 2,80, w oprawie mk. 3,40.

Każdy tom, stanowiący zamkniętą w sobie całość, nabywać można osobno.

Serya pierwsza obejmuje oprócz przedmów do 1-go, 2-go i 3-go wydania, słowa wstępnego etc. następujące listy: 1. Niewiara. 2. Uczeń którzy nie wierzą. 3. Indyferentyzm religijny. 4. Śmierć końcem wszystkiego czy początkiem. 5/6. Inkwizycja. 7. Determinizm i wolna wola. 8. Co świat współczesny rozumie pod etyką niezawisłą. 9. Myśl niezależna. 10. Tolerancja i wolność. 11. Autorytet i rozum. 12/13. Tomasz Carlyle i jego »bohaterowie«. 14. Fryderyk Nietzsche, protoplasta »nadrudzi«.

Serya druga. 1. Czemu ludziom złym powodzi się dobrze na świecie. 2. Zło moralne w świecie, czyli grzech. 3. O piekle. 4. Profanacja i świętokradztwo. 5. O cudach. 6. O spirytyźmie. 7. Magia czarna. 8. O hipnotyźmie. 9. Cud św. Januarego. 10/11. O Darwinizmie. 12. O początku i końcu człowieka. 13. Wiara i wiedza.

Serya trzecia. 1. Jezus Chrystus, Pan nasz. 2. O władzy duchownej i przykazaniach kościelnych. 3. O nieomyślności papieskiej. 4. Sprawa Galileusza. 5. Kapłan Nowego Testamentu. 6. O zakonach. 7. Juzuiści. 8. O tych, którzy się znajdują poza Kościołem katolickim. 9. Protestantyzm to fałsz. 10. Protestantyzm w swych skutkach. 11. O liberaliźmie. 12. Masonerya. 13. Kwestya socjalna. 14. Ja muszę wszystko czytać.

Serya czwarta. 1. Co nam po wierze? 2. Kult zewnętrzny. 3. O modlitwie. 4. Spowiedź św. 5. Komunia św. 6. O małżeństwie. 7. O małżeństwach mieszanych. 8. Oświata w wiekach średnich. 9. Kościół i odrodzenie. 10. Leon Tolstoj. 11. Indywidualizm i postęp. 12. O postępie społecznym. 13. Kultura i Kościół. 14. Kilka uwag na drogę życia.

Serya piąta dodaje dziełu całemu przyprawę literacko-estetyczną. Znany z ciętości swego pióra, energii, poglądów i trafności swej krytyki, p. Teodor Jeske-Choiński, rozwija w szeregu uwag luźnych obraz myśli polskiej z ostatnich lat 45, przyczem poświęca połowę swej książki na czasy nam najbliższe po ogłoszeniu Konstytucyi październikowej z 1905 roku. Tu szanowny autor nie zadowolił się wskazaniem dróg, a raczej wertepów i przepaści, po których skakała i skacze jeszcze najnowsza, rozbawiona i nastrojowa i roszała myśl polska, — ale stał się tej epoki pierwszym kronikarzem i historykiem.

Wogóle te reformy Ojca św. wracające do najdawniejszej praktyki kościelnej zasługują na wielkie uznanie i uszanowanie i pod względem pastoralnym.
Ks. Stanisław Rosochowicz.

PROŚBA O NAKŁAD.

„Jezus Massyas, poemat biblijny w 9-ciu częściach, napisał Wingolf“.

Taki tytuł nosi utwór ludowy, którego manuskrypt („Imprimatur“ udzielił Konsystorz Poznański) leży przed nami.

Osnową poematu jest to wszystko, co Pismo św. zawiera — a więc ów żywy, działający i mówiący Chrystus, Zbawiciel świata.

Nie jest to fantastyczny utwór, ani też nie wierszowane Pismo św., ale raczej żywot Chrystusa Pana według tekstu biblijnego jak najwierniej, a jednak jednolicie i dramatycznie w jedną poetyczną całość przeobrażony.

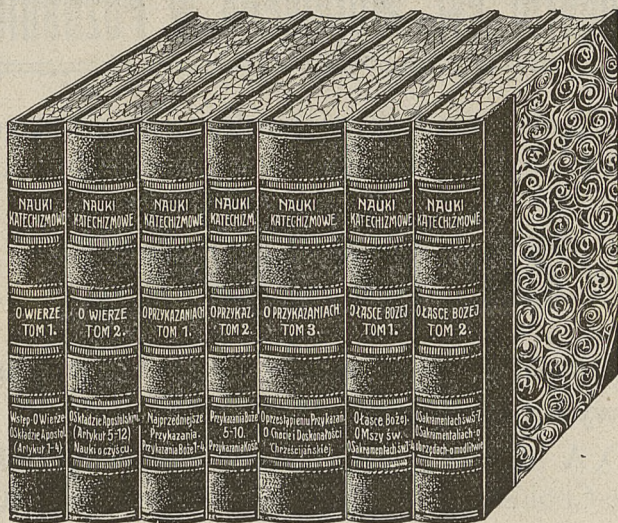
Autor sam określa swój zamiar w ten sposób:

„Postawiłem sobie zadanie bardzo trudne. Pierwotnie zamierzałem dać ludowi wierszowany tekst Pisma świętego.

Nie pisałem go dla zysku, lecz w chęci przysłużenia się społeczeństwu swojemu.

Nie mając odpowiedniego kapitału na wydawnictwo dzieła o 800 stronach, żal mi zniweczyć owoc sześćoletniej pracy i mozolnych studi“.

Nakład Drukarni i Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu

Nauki Katechizmowe

ulożone

na podstawie nauk różnych autorów

przez autora dzieła:

Kazania o Męce i Śmierci Pana naszego Jezusa Chrystusa.

Całość w siedmiu tomach.

Cena przy odbiorze całości mk. 37,50.

W oprawie półskórk. z złoceniami mk. 50,—

Oddzielnie: Część I. O wierze. 2 tomy mk. 11,25 — w oprawie mk. 15,—.
Część II. O przykazaniach. 3 tomy mk. 17,50 — w oprawie mk. 23,—.
Część III. O łasce Bożej i środkach do jej osiągnięcia. 2 tomy mk. 11,25 — w oprawie mk. 15,—.

Dogodne warunki spłaty. Obszerne prospekty na żądanie bezpłatnie i franko.

Kronika Dyecezyi Sandomierskiej z marca 1912 r. pisze o dziele powyższem m. i.:

To, cośmy w „Kronice“ (r. 1909. Str. 445) pisali o pierwszych dwóch tomach tego wspaniałego, a tak duchowieństwu potrzebnego wydawnictwa, da się powiedzieć i o przytoczonych trzech dalszych tomach. Ten sam w nich prosty, popularny, jasny i potoczny język; to samo znakomite, a częste stosowanie tekstów (Pisma św., rzadziej ojców i pisarzy kościelnych; podobnie dobrze dobrane przykłady, doskonały rozkład materii i jasność treści w poszczególnych kazaniach. Nauki te są niewyczerpaną prawie skarbnicą do nauczania parafialnego i przewyższają pod wielu względami bodaj wszystkie dotychczasowe zbiory kazań tego rodzaju.

W formie zatem poematu ludowego odtworzył autor Boską postać Zbawiciela, jego życie, jego mowy, jego historyczną działalność według Pisma świętego.

Forma wprawdzie poetyczna, ale treść poematu nie snuje autor z fantazyi lecz z źródeł objawienia. I właśnie ta ścisłość i wierność biblijna, bogata w mnóstwo objaśnień biblijno-historycznych nadała temu utworowi znaczenie wielkie.

„Zdawało mi się“ — słowa autora — że gdybym odbiegł w niektórych miejscach od Pisma świętego, natenczas np. mowy Boskiego Zbawiciela byłby tylko fantazyami poetyckimi“.

Każdy z nas pracujących w duszpasterstwie

odezuwa, jak historyczna znajomość Chrystusa zanika straszliwie wśród ludu a z nią niknie i miłość i uwielbienie, którą ona jedynie budzić może. I nie dziw. Zkądże ma lud znać Chrystusa? Czy z suchych obciętych podręczników historii biblijnej Czy z jeszcze bardziej szczupłego i obciętego wykładu w nauce religii? Posiadamy wprawdzie żywoty Chrystusa Pana i pięknie napisane i pięknie wydane (np. ks. Lukowskiego), ale i zbyt drogie i dla większej części ludu nieoświeconego zbyt nużące i nieprzystępne.

Otóż właśnie z punktu widzenia duszpasterkiego uważamy poemat niniejszy za bardzo pożądanym. Można by połączyć obrazy świetlane z życia Chrystusa z deklamacją odnośnych ustę-

Nowości wydawnicze

Drukarni i Księgarni św. Wojciecha

Meschler M. X. S. J. Święty Józef w życiu Chrystusa i w życiu Kościoła. Tłomaczył X. K. R. 8° str. 141. Cena mk. 1,60.

Mohl X. S. J. Prawdziwe i fałszywe cuda. 8° str. 131. Cena mk. 1,—.

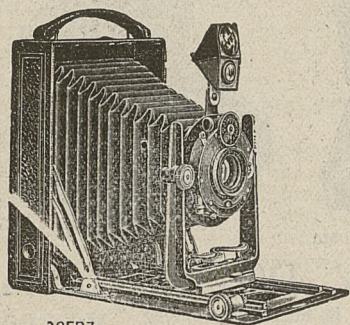
Zielone kapy i ornaty i wszelkie inne przybory kościelne Ornaty, kapy, baldachimy, chorągwie itd.

gotowe i na zamówienie
po cenach przystępnych

Jadwiga Gramlewiczówna

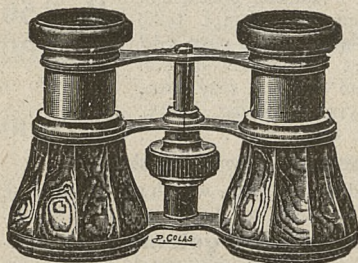
Poznań, Aleje (Wilhelmstr.) 15

Zakład aparatów kościelnych

30ERZ

Aparaty projekcyjne.

K. Greger & Co.

Właśc.: Kazimierz Greger

POZNAŃ, ul. Berlińska Nr. 20

w pobliżu Teatru Polskiego.

Telefon 2750.

Telefon 2750.

Oddział I.

Aparaty i przybory fotograficzne.

Wszelkie prace fotograficzne
wykonuje się szybko i nadzwyczaj starannie.

Oddział II.

Wszelkie artykuły optyczne

jak okulary, binokle, lornetki,
termometry, barometry i t. d.

Własny warsztat reperacyjny
pędzony siłą elektryczną.

pów, wtedy znajdzie się i zrozumienie i zainteresowanie i rozmówanie.

Z tego powodu uważamy, że wielką przysługę wyświadczyłby społeczeństwu całemu, toby się podjął nakładu tego utworu.

Wobec uprzedzeń publiczności naszej do poezyi religijnej w szczególności, nie podejmie się oczywiście nakładu ten, którego celem zysk kupiecki. Dlatego nie do nakładców z interesu, ale do serc ofiarnych dla dobra naszego społeczeństwa odzywamy się, prosząc usilnie o udzielenie pomocy pieniężnej, albo podjęcia nakładu.

Redakcyja „Informacji” chętnie pośredniczy w udzieleniu bliższych szczegółów co do warun-

ków porozumienia się z Czcigodnym autorem „Jezusa Messyasza”. Listy odnośnie prosimy adresować: Ks. Prob. Piotrowicz, Skalmierzyce.

Redakcyja.

SKRZYŃKA DO LISTÓW.

(Odpowiedzi Drukarni i Księgarni św. Wojciecha.)

X. F. w G. Keshena, Shawano Co. należy do dyecezyi Green Bay. Kościoła polskiego tam nie ma.

X. B. w Bol. Znane nam jest dzieło Grecza w tłumaczeniu Lindego, wydane w Warszawie

A. PFITZNER

poleca **Wina mszalne**
(vinum consecrabile)

- a) Wina Górnowiągierskie 1/1 ltr. 1/2 ltr.
1) odstałe, szlachet., piecz. ziel. 2,50 1,30
2) „ „ „ „ „ „ „ „ biała 2,00 1,95
3) wytrawne, lekkie, „ „ „ „ czarna 1,75 0,90
b) Wina Tarragońskie:

- 1) wytrawne, piecz. żółta 1,50 0,80
2) łag., słodk., „ „ „ „ czerw. 1,50 0,80
3) Tarrag. Tok. „ „ „ „ „ „ „ „ fioł. 2,00 1,05
Wina Sauternes, białe wytr. del. 175 1,00

POZNAŃ
Stary Rynek 34,
wchód
od ulicy Wiankowej.

Starannie wypielegnowane wina mozelskie i reńskie.

Má d
pod Tokajem
własne winnice
i wyłocznia.

Cygara i papierosy

w jak najlepszych gatunkach.

Specyalność

papierosy nr. 1, 2, 3, 4

poleca

Wł. Mroczkiewicz
POZNAŃ,
ulica Rycerska nr. 40.

Z okazji roku jubileuszowego

J. I. Kraszewskiego

ukazała się z druku w nowem, illustrowanem wydaniu dawno wyczerpana i poszukiwana powieść

CHATA ZA WSIĄ

Cena mk. 1,50.

Nakład Drukarni i Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu.

Do nabycia za pośrednictwem każdej księgarni.

Ważne dzieło dla kaznodziejów i katechetów:

Konkordancya

z dzieł Ojców śś. i pisarzy Kościoła

wedle **Migne'go**

»Patrologiae cursus completus«

przetłómaczył i porządkiem abecadłowym ułożył

X. Jan Zieliński.

Cena mk. 6,80

poleca

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu.

Polecam

APARATY DO GOLENIA

No 1 posrebrz., z 6 Ia brzytek., w eleg. M. 5,00

puzd. (imit. skóry) M. 6,50

No 2 — ten sam — lecz w skór. puzd. M. 8,50

No 3 posrebrz. z 6 Ia brzytek., w eleg. M. 20,00

etui (imit. skóry), z lustrem, pędzelkiem i mydełkiem w opr. nikl. kompl. tylko

Orygin. aparat „Gillette” grubo posr. z 12 M. 20,00

brzytek., w skór. lub niklowem etui

Orygin. aparat »Auto Strop« 4 razy posr., z 12 brzyt. i przyrz. do obciąg. brzyt., w skór. lub nikl. etui M. 20,00

Brzytewki rezerwowe zawsze na składzie.

Brzytewki znanej dobr., p. gwar. wyrób ang., szwedzki, franc. lub niem. od 2—12 marek za sztukę.

Wszelkie przybory do golenia jako to: lustra, paski do ostrzenia brzytek, miseczki do namydlenia, pędzelki, mydełka itd. — Wszystko li tylko w doborowym gatunku po cenach możliwie najniższych.

Poznań

Ed. Karge, Nowa ul. 7/8 (w Bazarze).

Najstarszy polski interes w tej branży. Założ. 1878.

1823 r. Dzisiaj jedynie chyba w antykwaryatach do nabycia.

X. Z. w Z. Wiemy, wiemy, i z tego też źródła czerpaliliśmy materiał do polecenia. Artykuł ten widocznie nieznanym jest owemu przygodnemu recenzentowi pomimo, że swego czasu omawiano go szeroko i obszernie.

Krytyka treści okładki danego dzieła, zadrukowanej ogłoszeniami, to najnowszy sposób rzeczowej... recenzji literackiej. Błędy zauważyliśmy i to jedno zadziwia nas, że autor artykułu krytykując drugich, sam popełnia germanizmy i używa tak fatalnych zwrotów. Dziękujemy za słowa uznania i prosimy nadal o pamięć i życzliwość.

X. M. H. Artykuł ten znajdzie Przew. X. Dobr. w wydawnictwie peryodycznym „Historisch-Politische Blätter“. Tom 108, zeszyt 5.

X. A. w Żyt. Kierownictwo N. B. Kaznodziej-skiej objął obecny redaktor dopiero od grudnia 1912 r. Tom 1—4 zupełnie wyczerpany.

X. F. w D. (Kr. P.) Polecamy miesięcznik „Książka“ lub ostatecznie „Przewodnik Bibliograficzny“. Pisma te zamówić można w każdej księgarni.

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu.

Dział sortymentowy

ma na składzie lub dostarcza w najkrótszym czasie:

Baden Powell, Skauting dla młodzieży.	3.—
Barberis, J. X. Żywot św. Franciszka Salezego. Opr.	3.—
Bouffał, Bronisław. Boy Scouts. Indyanizm w wychowaniu.	2.—
Bougaud, X. Biskup. Chrystyanizm i czasy obecne. tom V. Życie chrześcijańskie.	5.—
Cenar, Edmund. Ćwiczenia rzędowe. Musztra.	3.—
Chłapowski, F. Dr. Zbiory przyrodnicze Towarzystwa Przyjaciół Nauk.	1.—
Dembiński, Bronisław. Z dziejów i życia narodu.	9.—
Górski, K. M. Dr. Pisma literackie, z przedmową Prof. Dr. K. Morawskiego.	10.—
Joergensen. Święty Franciszek z Assyżu.	5.—
Laskowski. Dziesięć sportów dla młodzieży. Opr.	4.60
Maciejewski, X. Adam. Królestwo Boże w was jest. O naprawie stosunków społecznych.	3.—
Macko, X. Dr. Andrzej. Skarga ewangelista polski. Kazanie.	—60
Małecki, Bolesław. Róże, ich historyz, hodowla gruntowa i doniczkowa oraz ich zużytkowanie. Opr.	5.20
Marekowski, Tadeusz X. Królowej Anielskiej śpiewajmy. Czytania na maj i październik.	1.50
Miczyński. Rolnik wzorowy czyli przypomnienie co, kiedy i jak w gospodarstwie czynić należy. Wydanie Macierzy Polskiej. Opr.	2.10
Mikulski, Antoni J. Dr. Działalność oświatowa Tadeusza Czackiego, z portretem Czackiego.	1.20
Pelczar, X. Dr., Biskup. Pasterz według Serca Jezusowego czyli ascetyka pasterska.	5.—
Rolle, Michał. Tadeusz Czacki i Krzemieniec. Z ilustr. Wydanie Macierzy Polskiej.	1.40
Schreiber, Piasecki. Harce młodzieży polskiej.	1.50
Sokołowski, Czesław X. Życie dogmatu. Odczyt.	—75
Szembek, Alexander, comte. Les associations économiques des paysans polonais.	6.—
Teodorowicz, X. Arcybiskup. Czyn Samarytański. Kazanie.	—50
Tomaszewski, W. Pół wieku Polskich Spółek Zarobkowych i Gospodarczych. 2 tomy. Opr.	16.—
Zywar, Jan. Skauting polski wobec zadań wychowania narodowego.	—30
Żelazowski. Bądźcie doskonałymi.	3.75
Żurkiewicz, O. Konstanty M. Miłość Jezusa i Maryi w tajemnicach Różańca św. Opr.	1.20
Żychliński, X. Bolesław. Dlaczego tak często?	1.60
Benson, Robert Hugh. Christus in der Kirche.	3.40
Brynych, Eduard, Bischof. Katechetische Predigten.	3.60

Chasle, L. Schwester Maria Droste zu Vischering. Opr.	4.20
Chrysologus. Eine Monatsschrift für kath. Kanzelberedsamkeit. Herausgegeben von Prälat Dr. Berlage.	6.—
Eckinger, Johann Nep., S. J. Die katholische Anstalts-erziehung.	3.60
Fritz, Johannes Dr. Der Glaubensbegriff bei Calvin und den Modernisten.	2.60
Holzhey, Karl Dr. Kurzgefasste hebräische Grammatik.	2.60
Jeiler. Die gotselige Mutter Franciska Scheroier.	4.—
Klasen, Franz Dr. theol. Mariens Erdenglück. Mai-vorträge.	1.—
Möhler, J. A. Dr. Symbolik.	3.20
Pesch, Christian, S. J. Compendium theologiae Dogmaticae.	4.80
Ptülfl, Otto, S. J. Moritz Meschler, S. J. 1830—1912. Ein Gedenkblatt.	—40
Reuter, Johannes Dr. Prof. Der Beichtvater.	5.—
Schmidt, Expeditus P. Dr. Vom Lutheraner zum Franziskaner. Konvertiten-Briefe. Opr.	2.—
Schulte, Dr. Die Kirche und die Gebildeten. Opr.	2.70
Schleiniger, Nikolaus, S. J. Racke, Karl S. J. Muster des Predigers. 2 tomy.	12.40
Siebert, Hermann Dr. Christenlehre.	1.20
Stolz, Alban. Altmodisches für moderne Dienstmädchen.	—50
Telch. Epitome Theologiae moralis. Opr.	3.40
Thim, Anton. Einunddreissig Betrachtungen über das Ave Maria.	2.80

Na miesiąc Czerwiec:

Croiset, Jan, T. J. O nabożeństwie do Najśłodszego Serca Pana Jezusa. Opr.	1.—
Hilgers. Przewodnik czci Serca Jezusowego.	—90
Jackowski, T. J. O poznawaniu Najśłodszego Serca Jezusowego. Opr.	—90
Kutyba, T. J. Droga do Serca Jezusowego. Opr.	—90
Mrowiński, T. J. Miesiąc czerwiec poświęcony Najśw. Sercu P. Jezusa. Opr.	—80
Siedziński. Serce Jezusa źródło łask Boskich. Książka do nabożeństwa dla czcicieli Najśłod. Serca Jezusowego. Opr.	—90
Hattler, S. J. Herz Jesu-Monat. Opr.	2.50

Omawiane poniżej książki ma na składzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

Zapiski bibliograficzne.

Ks. St. Krzeszkiewicz. Działalność społeczna św. Franciszka z Asyżu. Poznań. 1912. Cena mk. 1.—.

Rozbudziła się w duszy ludzkości dzisiejszej przepiętna tęsknota za wzniosłymi ideałami. Ludzie najróżniejszych wyznań i obozów przejęci tą tęsknotą, nie znajdując ideałów wśród swego otoczenia albo znajdując ich mało zapuszczają oko w mroczne dale przeszłości i rzeczywiście odkrywają tam olbrzymów ducha i serca, których życie

i działalność mogłyby dla nich być pokrzepieniem w dążeniu na wyżyny i szczyty.

Do takich olbrzymów ducha i serca należy św. Franciszek z Asyżu, a pociąga ku sobie nie tylko dusze katolickie. Stąd bada się dzisiaj tę postać wszechstronnie, pisze się o jej wpływie na rozbudzenie życia religijnego, na poezję, gdzie się go uważa za zwiastuna nowej ery (Porębowicz), o jego wpływie na architekturę (Klaczko) i last not least na społeczeństwo.

Polska literatura o Świętym jest jeszcze szczupła, ale spodziewać się można lada chwilę wyczerpujących prac o nim, bo ludzie rzeczywiście uczeni z Wielkopolski zgłębiają tę postać i prace do druku

Co tylko opuścił prasę:

Pamiętnik Eucharystyczny

Sprawozdanie z obrad sekcji polskiej

XXIII-go Międzynarodowego

Kongresu Eucharystycznego w Wiedniu

od 12. do 15. września 1912 r.

Zebrał i wydał **X. Józef Kłos.**

Z 45 rycinami. 8° stron 334. Cena mk. 3,60, w oprawie 4,75.

Wydawnictwo Drukarni i Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu.

Chorągwie : Ornaty : Kapy

oraz wszelkie przybory kościelne

jako też zamówienia na całkowite wyprawy
przyjmuje

Zakład Przemysłowy

W. Karłowska

Św. Marcin nr. 68 (dom ogrodowy).

Próby i cenniki na żądanie.

Znakomite papierosy:

Dubec 15 po 1½ fen.	◆	Dessert po 3 fen.
Dubec extra „ 2 „	◆	Dubec 3 „ 3½ „
Dubec 100 „ 2 „	◆	Madros „ 4 „
Doktorskie „ 2 „	◆	Dubec 4 „ 4 „
Jaka 2½ „ 2½ „	◆	Dubec 5 „ 5 „

z najszlachetniejszych tytoni tureckich

poleca (6)

Fabryka papierosów „Dubec“ M. Droste.
Wszędzie do nabycia.

Omawiane poniżej książki ma na składzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

gotują*). Taką zapowiedzią obszerniejszą jest może i książeczka ks. Krzeszkiewicza, znawcy Asyżu i św. Franciszka.

Autor po pięknym wstępie, w którym rozbiera kwestyę społeczną i po treściwym życiorysie Świętego, wskazuje na znaczenie społeczne poverella d'Assissi, jak nazywano św. Franciszka; kreśli więc jego wpływ na zmianę pojęć o ubóstwie i jałmużnie, wzruszająco opisuje troskę jego o trędowatych,

*) Praca ta, o której mówi recendent ukazała się już pt.: X. Euzebiusz Stateczny. Żywot św. Franciszka z Asyżu. Poznań 1912. Księgarnia św. Wojciecha. Cena mk. 5.60, w oprawie mk. 6.75.

jędrnemi rysy szkicuje Trzeci Zakon czyli tercyarstwo, wszystko pogłębiając własną refleksją na tle czasów obecnych.

Spotyka się tu poglądy, nad którymi dyskutowaćby można, w każdym razie oryginalne, swoiste, słyszy się zwroty jędrne, któreby jednak wracające często razić mogły, czasem pomawiać chciałoby się autora, że jest laudator temporis acti. Natomiast przyznać trzeba otwarcie głębokie wnikienie w ducha przeszłości, ukochanie gorące, rzekłym płomienne św. Franciszka i jego epoki, a wszystko opisane stylem potoczystym, oryginalnym, pięknym.

(Filareta.)

T. CIEŚLIŃSKI

Przemyśl (Galicya)

zaprzyśiężony dostawca win mszalnych dla P. T. Duchowieństwa galicyjskiego i za granicą (Warszawa, Częstochowa, Kielce, Poznań i t. d.)

Złoty medal na wino, atestat Najdost. Arcyksięcia L. Ferdynanda. Tysiące uznań i listów pochwalnych.

Poleca

„Płynne złoto“ słynne Tokaje z roku 1911—1811

kuracyjne i deserowe, przez lekarzy zalecane

No. 162 Ia Tokaj 4 putowy chlebowy K. 700,—

„ 162 Tokaj 3 putowy królewski „ 550,—

„ 151 Tokaj 2 putowy książęcy „ 330,—

„ 127 Tokaj Szamorodner „ 220,—

w beczkach po 135 litrów

loko Węgry bez beczek nieocłone.

Zamówienia proszę przestać wprost do mej firmy.

Unikając agentów i podróżujących, ofiaruję — w zamian tychże kosztów — 3% od sprzedanych win na pomnożenie funduszu „Księżówki“ w Zakopanem.

Do każdego rachunku załączam odnośny bon.

Właściciel winnic w Toloswie obok Tokaju.

Wiktor Kowalski

malarz i dekorator kościołów

poleca się

do wykonywania wszelkich prac

w zakres malarstwa i pozłotnictwa wchodzących

jako to:

malowania kościołów, ołtarzy, malowania nowych i odnawiania starych obrazów itd. po cenach umiarkowanych.

Poznań, ulica Rycerska nr. 38.

C. Adamski

Poznań, Bazar, Nowa ul. 7/8. Tel. 3475.

Gniezno, ul. Fryderykowska 6. Tel. 384.

Kapelusze rzymskie

oraz wszelkie inne od 2,00 M. począwszy.

Koszule, kołnierzyki, mankiety.

Birety, piuski, obojczyki, pasy.

Rękawiczki, czapki, szelki.

Koszule i gacie letowe i zimowe.

Chustki do nosa, szkarpety.

Parasole, laski, kalosze ruskie.

Pantofle, derki, walizki i t. d.

Wysyłki odwrotną pocztą.

Wysyłki po nad 20 M. franko.

Hurtownie!

Detalicznie!

Świece ołtarzowe i dla bractw

z czystego wosku pszczelnego wyrabiane

poleca

M. SOBECKI

Najstarsza i największa w Księstwie fabryka wyrobów woskowych i bielnik wosku, założona w roku 1842.

Poznań, ul. Szeroka 24

Telefon 2361.

Omawiane poniżej książki ma na składzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

„**Nauki majowe**“. Ks. Józef Wątorrek. Cena 3,60 mk. Autor nagrodzonych na konkursie Związku katechetów we Lwowie „Egzort niedzielnych i świątecznych dla młodzieży szkolnej“, wydał obecnie nowe dzieło, które zapewni dotkliwie dający się uczuć brak w tej dziedzinie piśmiennictwa, a które pod skromnym tytułem: „Nauki majowe“, obejmuje 31 przepięknych kazań, napisanych tak umiejętnie, że mimo właściwego Autorowi bardzo kwiecistego stylu, który Mu już miano „złotoustego“ zaskarbił, stanowi rzecz bardzo popularną i godną szerokiego rozpowszechnienia.

Na każdy dzień „miesiąca Maryi“ omówiona jest jedna z nieprzeliczonego wieńca cnót Niepoka-

lanej Dziewicy, mającej nam być wzorem, jak żyć i jak umierać należy; — to też zamiast słów sprawozdawczych, godniejszym dzieła będzie wyrażenie uznania, że Szan. Autor wlał w pracę swoją głębokie umiłowanie przedmiotu, który tak znakomicie rozdzielił i ugrupował zarazem, na tak rzewną nutę uczuć patryotycznych nastroił, że mimowoli ciśnie się na myśl uwaga, iż pisząc to dzieło, chciał nie tylko w umyśle, ale w serca i dusze tych, którzy nauk Jego słuchać będą, wpoić przekonanie tej, że się tak wyrażę — ewangelicznej prawdy, zawartej w słowach pieśni:

„Wszystkie skarby, co są w niebie,
Bóg wybrał Panno dla Ciebie!

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu. Dział antykwarski

poleca następujące dzieła po znacznie niższych cenach:

Baumgartner, A. (S. J.) Die lateinische und griechische Literatur der christlichen Völker. 1 u. 2 Aufl. Freiburg 1900. psk. oryg. (13.20) 6.—

S. Bernardus (Abb. Claraevalis)

Opera omnia, post Hostium denuo recognita cur. Joan. Mabillon Edit. nova. Accur. J. P. Migne. 4 tomi. Paris 1862—63 4°. Zamiast 50 Mk. za 28 Mk.

Berwiński R. W.

Studia o literaturze ludowej ze stanowiska historycznej i naukowej krytyki.

2 obszerne tomy. Cena niższa.
Zamiast Mk. 7,50 za Marek 3,—

Białobrzęski, M. X. (Biskup). Wykład św. Ewangelii niedzielnych i świąt uroczystych przez cały rok. 4 tomy. Wilno 1838—39 ppł. (20.—) 8.—
(Rzadkie i poszukiwane.)

Caesar, Gaius, Julius. Les commentaires de Jules Cesar translatez par noble homme Estienne de Laigne dit Beauvoys. Avec les portraits et descriptions des lieux, ponts etc. Paris 1555. 32°. sk. 50.—
(Pierwszorządna rzadłosc. bibliograficzna.)

Cantu, C. Allgemeine Weltgeschichte d. Altertums des Mittelalters u. d. neueren Zeit. Bearb. v. Brühl u. Fehr. 13 Bde. Schaffhausen 1849—64. psk. (100.—) 20.—

Elsner, H. Befreiungskampf der nordamerikanischen Staaten. Mit Lebensbeschreibungen der 4 berühmtesten Männer desselben: K o ś c i u s z k o, Washington, Franklin, Lafayette. Mit 9 Stahlstichen. Stuttgart 1835. opr. (rzadkie) 9.—

Fijałek J. X. Prof.

Mistrz Jakób z Paradyża i uniwersytet krakowski w okresie soboru bazylejskiego.

2 tomy, Kraków 1900. Cena niższa Marek 8,—

Grabowski, A. Skarbniczka naszej archeologii. Z 39 wizerunkami baszt i bram krakowskich. Lipsk 1854. 4.—

Gröne, V. Dr. Die Papstgeschichte. 2 A. 2 Bde. Regensburg 1875. (13.20) 5.50

Gumplowicz, M. Dr. Zur Geschichte Polens im Mittelalter. Innsbruck 1898. (6.40) 3.50

Hergenröther, Fr. Dr. Das Leben der Heiligen. Mit 12 Aquarellimitationen und mehr als 1000 auf das Leben der Heiligen bezüglichen Kompositionen. Einsiedeln 1899. (36.—) 12.—

Hoffmann, K. F. Vollständiger Himmelsatlas f. Freunde und Liebhaber der Sternkunde. In 32 kolor. Tafeln. Stuttgart 1835. fol. podł. (21.—) 10.—

Hungari, A.

Musterpredigten auf die Feste der seligsten Jungfrau Maria.

2 Aufl. 4 Bde. Frankfurt 1850. Cena w oprawie 6 marek.

Hungari, A.

Musterpredigten auf die Feste des Herrn.

2 Aufl. 6 Bde. Frankfurt 1850. Cena w oprawie 10 Mk.

Jabłoński, K. Podpisy i wzory pism sławnych w Polsce osób, począwszy od końca XV wieku aż do nowszych czasów w naśladowaniu (faksymilach) z dołączeniem krótkiej biografii. Lwów 1840. 4°. (rzadkie) 7.—

Łaski, Stan. (Wojewoda sieradzki). Prace naukowe i dyplomatyczne. Wyd. z rękopisów muzeum wileńskiego. Z przedm. M. Malinowskiego oraz z dod. dzieł Jana Tarnowskiego. Wilno 1864. psk. 4.—

Majorkiewicz, J. Historia, literatura i krytyka. Literatura polska w rozwinięciu historycznym. 2 wydanie. Warszawa 1850. psk. 3.25

Massillon, J. B. Oeuvres complètes. Ed. Migne. 2 vols. Paris 1861. 4°. 6.50

Miesięcznik Kościelny

Pismo duchowieństwa archidiecezyj gnieźnieńskiej i poznańskiej. — Wydawca X. Prof. Dr. Wł. Hozakowski. Rocznik I—III. Poznań 1911.

Sprzedajemy dopóki zapas starczy po cenie niższej zamiast 12 mk. po 5 mk. za rocznik. Pojedyncze zeszyty po 40 f.

Rzadka sposobność! Ostatnie egzemplarze cennego dzieła wybitnego historyka Jędrzeja Moraczewskiego p. t.

Dzieje Rzeczypospolitej Polskiej
w 9-ciu obszernych tomach.

Cena pierwotna 40 mk., sprzedajemy po cenie niższej 10mk.

Cenna rzadkość! J. U. Niemcewicz. Cena rzadkość!
Podróże historyczne po ziemiach Polskich
od r. 1811—1828.

2 wydanie ozdobione 38 stalorytami 4°. Petersburg 1859.
Cena marek 25,—

Omawiane poniżej książki ma na składzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

Jak bogata z słońca szata,
Z gwiazd korona, upleciona
Na głowie“.

Odnowienie kapłana w Chrystusie napisał ks. dr. H. Ludwigs, kanonik kapituły w Kolonii, przetłumaczył ks. I. Bielicki, proboszcz w Błędowie. Cena mk. 2.—.

Milutka ta książeczka o 144 stronach — zgrabnie oprawna. Każdy kapłan weźmie ją chętnie do ręki i ciekawie do niej zajrzy. Autor wlał w to dziełko swą duszę, która snać bardzo umiłowała swe wysokie kapłańskie powołanie. Celem tej

ksiąkeczki jest, pobudzić kapłana do współpracy z łaską Bożą, aby dary otrzymane przez święcenia kapłańskie w nim się bezprzestannie odnawiały. „Resuscites gratiam Dei, quae est in te“ (II Tim. 1, 6), a przez to odnowisz się w Chrystusie. Autor przechodzi najważniejsze w życiu kapłana chwile — przed święczeniami, podczas święceń niższych i wyższych, przed prymicyami i po prymicyach... Wreszcie przypomina mu władze i łaski, jakie otrzymał: — resuscites ergo gratiam Dei, quae est in te.

Każdemu kapłanowi zalecamy tę książeczkę do medytacji, do częstych napominań siebie samego. Tłumaczenie niestety pozostawia nieco do ży-

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu. Dział antykwarski

poleca następujące dzieła po znacznie niżonych cenach:

Novarinus Aloysius. Paulus expensus notis monitisque sacris; qua ex linguarum fontibus, qua ex variarum versiorum collatione, qua ex sanctorum patrum, aliorumque auctorum observationibus. Lugduni 1645. — **Maluenda Th. R. P. T.** De antichristo. 2 tomi. Lugduni 1647. Fol. pergam. 30.—
(Niektóre strony restaurowane, zresztą piękny egz. tego cennego dzieła.)

Ossoliński, J. M. hr.

Wiadomości historyczno-krytyczne do dziejów literatury polskiej. O pisarzach polskich także postronnych, którzy w Polsce albo o Polsce pisali oraz o ich dziełach. 4 tomy. Kraków 1819—1822. Cena marek 12.
Dzieło rzadkie i poszukiwane. Tom III. opr. reszta brosz.

PRZEGLĄD KOŚCIELNY

Pismo miesięczne poświęcone nauce i sprawom Kościoła. Redaktor: X. St. Okoniewski. Rocznik I—VI (wszystko co wyszło). Cena niżona do połowy. Zamiast 72 mk. za 36 marek.

Quartalschrift Linzer

Theologisch-praktische. Hrsgb. von d. Professoren d. Linzer bischöfl.-theol. Diözesan-Lehranstalt. Rocznik 33—62. Linz 1880—1909 (210,—) 60 Mk.

Salianus, Jac. (S. J.). Annales ecclesiastici veteris testamenti quibus connexi sunt annales imperii Assuriorum, Babyloniorum, Persarum, Graecorum, atque Romanorum. 6 vols. (in 3). Col. Agripp. 1620—1624. Fol. pergam. 20.—
(Rzadkość.)

Stolberg, F. L. Geschichte der Religion Jesu Christi. Fortges. v. Fr. v. Kerz. Bd. 1—33 nebst 2 Registerbänden. Wien-Mainz 1818—39. psk. 22.—

Tellez, Em. Gonzalez. Commentaria perpetua in singulos textus quinque librorum decretalium Gregorii IX. 4 tomi. Francofurti a. d. M. 1690. Fol. sk. 20.—
(Rzadkie)

Theiner, Aug. Die neuesten Zustände der kathol. Kirche beider Ritus in Polen u. Russland seit Katharina II bis auf unsere Tage. Mit einem Bande Dokumente. Augsburg 1841. opr. 10.—

Thiébault. Oeuvres complètes. Publiées par M. l'abbé Migne. 8 vols. Paris 1858—65. 4e. psk. (50.—) 20.—

Trovamala Baptista. Rosella casuum. Venetiis 1499 (Impr. p. Vaganinum de Paganinis). 8e. got. 50.—
(Pierwszorządna rzadkość. Inlunabul.)

Turcyia. Andreossy. Constantinopel und der Bosphorus i. d. J. 1812, 1813, 1814 u. 1826. A. d. französischen. Leipzig 1828. 4.—

Turcyia. Contes turcs en langue turque. Extraits du roman intitulé: „Les quarante virzirs par feu M. Belletète. Paris 1812. 4e. psk. (rzadkie) 20.—
— **Konstantinopel und die malerische Gegend der Sieben Kirchen in Kleinasien.** Nach der Natur gezeichnet von Thomas Allom. Nebst einer kurzen Geschichte Konstantinopels und Erklärung der Stahlstiche von Robert Walsh. Braunschweig 1841. (bardzo rzadkie) 50.—
(Wydanie kompletne z oryginalnymi sztychami angielskimi.)

Voigt, J. Geschichte Marienburgs, der Stadt und des Haupthauses des deutschen Ritterordens in Preussen. Königsberg 1824. ppł. (9.—) 4.50

Warschauer, A. Dr.

Die städtischen Archive in der Provinz Posen.

Leipzig 1911.

Cena 10 marek.

Wielogłowski, W. Kościoły krakowskie. Wyd. w stalorytach z treściwym owych opisem (48 stalorytów). Kraków 1855. Mała 16^e podł. ppł. 8.—
(Rzadkość.)

Wisłocki, Wł. Dr.

Katalog rękopisów biblioteki uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kraków 1877—1881. Cena egz. opr. 18 marek.

Wotschke, Dr. Christoph Tretius. Ein Beitrag zur Geschichte des Kampfes der reformierten Kirche gegen den Antitrinitarismus in Polen. Königsberg 1907. 2.20

Wegele, Fr. V. Dr. Geschichte der deutschen Historiographie seit dem Auftreten des Humanismus. München 1885. (15.50) 8.50

Zeissberg, H. R. Dr. Kleinere Geschichte Polens in Mittelalter. Wien 1877. ppł. 3.—

Życia sławnych Polaków. Wyd. Bobrowicza. 5 tomów (w 4) z 25 portretami. Lipsk 1837—38. op. 12.—

ANTYKWARYAT

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha
nabywa

pojedyncze dzieła i całe biblioteki płacąc najwyższe ceny. — Na życzenie wysyła zastępcę swego na własny koszt celem oceny książek.

Następujące katalogi: Nr. 7. Bibliotheca catholico-theologica. Nr. 1. 2. i 3. Kurjerka antykwarskiego zawierające: „Polonica“ przesyłamy darmo i franko.

Omawiane poniżej książki ma na składzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

czenia. Czuć pewną trudność wyswobodzenia się z pod wpływu oryginału niemieckiego.

Ks. I. Łukaszewicz.

Ks. Antoni Zaremba, „Powaga i zadanie rodziny chrześcijańskiej”. (Głosy na czasie 33.) Cena 70 fen. Temat ten rzeczywiście na czasie, który autor opracował w powyższym dziełku. I trzeba przyznać, że udało mu się znakomicie wypełnić swe zadanie. Tak pod względem obfitości treści jak sposobu przedstawienia dziełko to może zadowolić każdego. Biję od niego światło i ciepło. Od początku aż do końca czyta się z upodobaniem i uwagą, co nie o każdym dziełku popu-

larnem można powiedzieć. Chcąc zjednać jak najwięcej czytelników a nie wyręczyć ich przez obszerne streszczenie, ograniczamy się tylko do podania głównego toku myśli.

Autor przedstawia namprzód dzieje rodziny niechrześcijańskiej, a na tem tle uwydatnia się tem silniej wpływ chrześcijaństwa, stąd równouprawnienie moralne kobiety dzięki godności dziewictwa i monogamistycznemu związkowi, nierozwawalności i sakramentalnemu a więc uświęcającemu wzajemne pożycie wpływowi. Tym wzniosłym celom sprzeciwiają się nowoczesne prawdy, jak niewłaściwa emancypacja kobiet na polu społeczno-politycznym, ideał wolnej miłości i socjalistyczne da-

Na miesiąc Serca Jezusowego

polecamy

Najśw. Serce Pana naszego
Jezusa Chrystusa

czyli

Rozmyślania na miesiąc
Serca Jezusowego

zebrane z pism

św. Alfonsa Liguorego

przez

O. St. Omer, Redemptorystę

podług

86-go francuskiego wydania
tłomaczyła M. K.

8° str. 192. Cena mk. 1,—.

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

Hamburskie i Bremeńskie cygara w wyborowych gatunkach.

PAPIEROSY

tureckie, rosyjskie, angielskie i egipskie.

Cygara i papierosy bez nikotyny Dr. Kisslinga

poleca w wielkim wyborze

J. Wlekiński, Poznań w Bazarze

(Właściciel Józef Wlekiński).

Telefon 3259.

Telefon 3259.

„WESTA“

Bank wzajemnych zabezpieczeń na życie w Poznaniu

zabezpiecza:

kapitały płatne przy śmierci osoby ubezpieczonej,

kapitały płatne w chwili, gdy zabezpieczony dożyje pewnego z góry oznaczonego wieku, np. 50 lub 60 roku życia,

kapitały na studia, wojskowość i posag dla synów i córek,

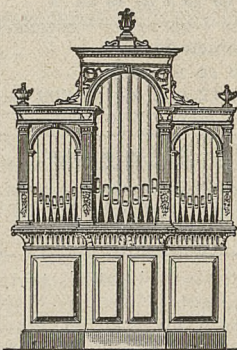
kapitały na pogrzeb od 100 do 5000 mrk. bez rewizji lekarskiej i z udziałem w dywidendzie.

Dywidendy udzielone za rok 1911 – 18 proc.

Bliższych wiadomości udziela

Dyrekcja „Westy“ w Poznaniu, św. Marcin 61

oraz Biuro Związku Kapłanów „Unitas“, św. Marcin 69.

A. Polzin

ZAKŁAD

budowy organów

POZNAŃ

ul. Cegłowa (Ziegelstr.) 16.

Hurtowny handel win i winiarnia

St. Ziętkiewicz

Tel. 3185

POZNAŃ

Tel. 3185

ulica Wilhelmowska nr. 21.

Skład łakoci, herbaty, owoców połudn. i konserw.

Ryby rzeczne i morskie. — Żywe homary.

Kawior astrachański. — Ostrygi angielskie.

Zamiejscowe zlecenia wykonują się starannie i w najkrótszym czasie.

Omawiane poniżej książki ma na kładzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

żenie do upaństwowienia wspólnego pożycia pseudo-małżeńskiego. Natomiast rodzina prawdziwa chrześcijańska, normuje obowiązki wzajemne rodziców wobec dzieci i odwrotnie a wreszcie staje się ostoją chrześcijańskiego ustroju społecznego.

Ks. E w a r y s t N a w r o w s k i „Przez złotolistny gaj“. Nowe Poezye. Poznań 1912. Str. 208 in 16°. Cena mk. 2,—.

Pesymizm i smutek, znużenie, wyczerpanie nerwowe i ideowe, ucieczka od świata, bezustanne grzebanie w swych refleksjach — z drugiej zaś strony erotyzm chorobliwy, szal uczuć zmysło-

wych prowadzący do przesyty i wstępu do życia: oto dwa włówe motywy brzmiące nieustannie z kart nowoczesnej, modernistycznej poezji. Z prawdziwą wobec tego ulgą, z prawdziwą rozkoszą i radością bierze się do rąk tom poezji „Przez złotolistny gaj“ autora znanego już z tomika poezji wydanego przed ośmiu laty w Krakowie pod pseudonimem „Ewana“.

Przemawia do nas z tych poezji dusza subtelna, wrażliwa na piękno, umiejąca w prześlicznych pejzażach malować cuda przyrody sielskiej i grozę szczytów niebotycznych i majestat śnieżnopiennych fal morskich — przemawia dusza umiejąca się modlić, marzyć, śpiewać precudne sonety

Księgarnia nakładowa Stefana Knasta w Inowrocławiu (Hohensalza)

wydała i wysyła odwrotnie

- Cześć pieśni, zbiór pieśni brosz. 50 fen., opr. w pł. 0,75 mk.
 - Czy mówisz po polsku? 1,60 mk.
 - Kuchnia polska, brosz. 2,— mk., kart. 2,50 mk.
 - Lirnik polski, zbiór pieśni 0,30 mk.
 - Pluta. Podręcznik dla osób pracujących w towarzystwach 1,— mk.
 - Kompf. Perły deklamacji polskiej, brosz. 2,— mk. kart. 2,50 mk., opr. w płótno 3,— mk.
 - Poezye różnych autorów, zbiór wierszy dla dzieci 0,50 mk.
 - Serdeczne życzenia, zbiór powiśszowań, brosz. 60 fen., kart. 0,80 mk.
 - Zbiór wierszy do pamiętnika 0,80 mk.
 - Wędrowka po Polsce, gra towarzyska 0,30 mk.
 - Omańkowska. Co każdy Polak z piśmiennictwa ojczyzstego koniecznie wiedzieć powinien? 0,60 mk.
- Na porto należy dołączyć do każdej marki 10 fen.
Do nabycia również w Drukarni i Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu.

ULUBIONE PAPIEROSY

Ekonomiczne

Acer extra	♦	Flirt
Dubec Royal	♦	Warszawskie 6
Miłosławskie	♦	Stefanki

poleca (7)

Fabryka papierosów

Wichrowski & Świącicki

Poznań, O. 1. Ul. Ludwika Nr. 3.

Najstarsza i największa polska fabryka wyrobów z marmuru, granitu i piaskowca.

ZAKŁAD KAMIENIARSKI ARTYSTYCZNO-RZEŹBIARSKI.

Pomniki, krzyże, nagrobki.

Figury Świętych Pańskich oraz filary z kamienia, odpornego na działanie powietrza. Kraty z kutego żelaza oraz filarki tak kamienne jako też żelazne i łańcuchy do ogrodzeń grobów.

Wszelkie materiały budowlane.

S. MICHAŁSKI & Ska dawniej A. Krzyżanowski

rok założ. 1837**POZNAŃ**Telefon 3504

Główny skład i kantor przy ul. Wilhelmowskiej 19. — Fabryka przy Tamie Garbarskiej 25/28.

Wszelkie w zakres naszego przedsiębiorstwa wchodzące prace wykonujemy akuratnie i po niskich cenach.

Kosztorysy i rysunki bezinteresownie.

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu

wydała i poleca z prac ś. p. X. Lic. A. Jaskulskiego:

Konferencye dla użytku na zebraniach Bractwa Matek Chrześcijańskich. 8° str. 262. Cena w oprawie całopłóciennej mk. 2,50.

O wychowaniu. Nauki dla matek chrześcijańskich. Z papierów pośmiertnych zebrał X. Stan. Okoniewski. 8° str. XI i 311. Cena mk. 3,60 w oprawie mk. 4,50.

Matka Chrześcijańska. Przewodnik dla Arcybractwa Matek Chrześcijańskich. Wydanie siódme. 16° str. 163. Cena w opr. 50 fen.

Materyały do odczytów w Towarzystwach Robotników. Z papierów pośmiertnych zebrał i wydał X. St. Okoniewski. Cena mk. 2,60 w oprawie mk. 3,20.

Omawiane poniżej książki ma na składzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

o kwiatach i gwiazdach i gajach złotolistnych i lasach szumiących, rozlewających „z pełnych, kwiatnych kruż przedziwne wonie“ i polach szerokich, gdzie „cementarny krzyż ramiona swoje wyciąga w dal na ludzkie znoje, na ludzki jęk i ból“ — dusza wsłuchana w tajemnicze czary przyrody, pogrążona w malarskiej kontemplacji jej cudów i rozsnuwająca w obliczu jej majestatu swe pieśni skrzydlate, powiewne, pełne pogody i rozmarzenia, oblewające duszę tęsknotą do wyższych sfer, kędy ginie człowiek z całą swą małością, do nieskończoności, do Boga — dusza płomienna, gorąco kochająca Boga, kraj ojczysty i naród, rozplakana nad dolą człowieczą krwawymi łzami,

umiejąca się wcielić w duszę zbiorową narodu, w jej radości i smutki, a z czystej, silnej natury wieśniaczej, z tajemniczych poszumów i poszeptów wsi polskiej czerpiąca siłę dla swej miłości bezbrzeżnej, potęgę dla swej wiary granitowej.

Pod względem formy wszystkie wiersze są nienaganne, często wytworne. Autor umiał i zdołał sobie przyswoić wszystkie tajniki sztuki poetyckiej. Rytm znajduje się zawsze w idealnej harmonii z nastrojem poety, z tonem i myślą pieśni. Wyobraźnia plastyczna — dźwięki, wonie, barwy, uczucia, ruch... wszystko przyjmuje postać żywą, kontury, barwę; często powtarza się refren, który odrazu chwyta za serce i wciąga w swój nastrój

Na czas pierwszej Komunii świętej

polecamy

obfity wybór obrazów na pamiątkę pierwszej Komunii św.
własnych i obcych wyrobów

po cenach najniższych.

 Obszerny, ilustrowany cennik bezpłatnie.

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha
w Poznaniu.

Zakład aparatów kościelnych Św. Wojciecha

od 1-go Października Piekary 5

poleca

kapy & ornaty & chorągwie
bieliznę i materye kościelne.

Ceny bardzo przystępne. Liczne referencye.

Na żądanie cenniki ilustrowane franko.

Zofia Cwojdzińska.

Przewielebnemu Duchowieństwu

poleca ze stemplem swym dla odróżnienia od fabrykatów obcych: **świece No. I.** ołtarzowe à funt 2,00 mk., **świece No. II.** dla Bractw asystujących przy Najśw. Sakramencie à funt 1,80 mk., **świece No. III.** do rąk przy pogrzebach i do katafalku à 1,60 mk., wykonane z wosku pszczelnego ściśle podług przepisu Kongregacyi obrządków św. i donosi zarazem, iż kupuje wosk i okruchy i płaci najwyższe ceny.

Krotoszyńska Fabr. wyrobów woskowych E. G. m. b. H. Krotoszyn.

M. JANKOWSKI Poznań

Wrocławska 15 i Podgórna 10

Telefon 2909.

Krzyże. Pomniki. Nagrobki. Figury Św. Pańskich
na powietrze. Kraty z kutego żelaza. Progi granit.
Urząd. składowe. Naprawę starych pomników

poleca po cenach jak najniższych.

Skład eleganckiej garderoby
:: męskiej i dla chłopców ::

P. HAMERSKI

TEL. 3792 POZNAŃ SZEROKA 8

poleca się Przewielebnemu Duchowieństwu

do wykonania wszelkich prac
w zakres garderoby wchodzących.

Speyalność: Rewerendy, płaszcze, tużurk

pod gwarancją.

Ceny nader przystępne.

Wykonanie
w najkrótszym czasie.

Omawiane poniżej książki ma na składzie i poleca Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha.

czy to cichej melancholii, czy bólu, czy tęsknoty, czy modlitwy majestatycznej swem tchnieniem szerokiem, czy wiary płomiennej, czy nadziei ufnej, czy miłości gorącej. Z talentem malarskim idzie w parze zdolność muzyczna — stąd wielka nastrojowość wiersza, w którym jeden i drugi pierwiastek zlewa się niejednokrotnie w przedudną harmonię stref.

Istotą twórczości poety jest liryzm głęboki, tęskny, smutny i rzewny — ale budzi się w nim i ptak królewski, potężny i dumny, wyższy nad słabości ludzkie i znikome pragnienia serca, by „ogień, co z pieśni bucha, rozświetlił ojczysty chram“, proszący

...Boga, by naród cały
Uleczył z małości, trwóg,
By liczne rzesze, co dotąd spały,
Wróciły do jasných dróg.

By sursum corda! zabrzmiało śmiało
Od morza do śnieżnych gór.

Oby tomik ten poezji znalazł wstęp do każdego domu polskiego! Zasluguje na to najzupełniej i treścią swoją doborową i językiem prześlicznym i wytworną szatą zewnętrzną. Karta tytułowa ozdobiona piękną winiętą rysunku brata autora.

X. T. T.

„STOWARZYSZENIE” PRZEWODNIK PRACY PRAKTYCZNEJ DLA TOWARZYSTW POLSKICH. ≡

Miesięcznik pod redakcją **Ks. Arkadyusza Lisieckiego.**

Redakcja i ekspedycja: Poznań, Św. Marcin 69.

Pod powyższym tytułem wydaje Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha **nowe pismo**, począwszy od kwietnia b. r.

Miesięcznik ten będzie *praktycznym podręcznikiem pracy dla towarzystw naszych*, przeznaczony przede wszystkim dla ich *kierowników*.

Część pierwsza (16 stron) zawierać będzie *zasadnicze artykuły*, a więc rozprawy omawiające *teorię i praktykę* pracy w Towarzystwach, *system, metodę i środki* najodpowiedniejsze, *prawne przepisy* odnośnie do naszych zebrań i stowarzyszeń i t. d. Redakcja przygotowała między innymi następujące artykuły: Wartość i znaczenie towarzystw; O zebraniach; Jak prowadzić zebranie; Kółka oświatowe w obrębie naszych stowarzyszeń; O pracy zarządów; O czem mówić w wykładach i odczytach; Związki a Towarzystwa; Jak prowadzić towarzystwa młodzieży; Towarzystwa wobec ustawy o zebraniach i stowarzyszeniach; Przepisy prawno-policyjne odnośnie do Towarzystw polskich i t. d.

Oprócz tego zawierać będzie *część pierwsza stały przegląd bieżącej literatury oraz czasopism*, zajmujących się praktyczną pracą społeczną.

Część druga (16 stron) obejmować będzie gotowe *wykłady i odczyty, dyspozycje* do wykładów, wreszcie wykazy tematów, materyałów i źródeł do opracowania odczytów.

Przygotowane do druku są odczyty ze wszystkich dziedzin, a więc tematy religijno-apologetyczne, z dziejów ojczystych, z historii literatury polskiej, z historii kościelnej i powszechnej, z dziedziny społecznej z techniki i przyrody, z geografii i krajoznawstwa, z higieny i t. p.

Redakcja zapewniła sobie *współpracownictwo* całego szeregu *wybitnych działaczy* na polu praktycznej pracy w naszych stowarzyszeniach.

Abonament »Stowarzyszenia« wynosi: $\frac{1}{1}$ rocznie mk. 6,—, $\frac{1}{2}$ rocznie mk. 3,—, z przesyłką w opasce w obrębie Rzeszy Niemieckiej i Austro-Węgier $\frac{1}{1}$ rocznie mk. 6,75, $\frac{1}{2}$ rocznie mk. 3,40.

Skład główny na Królestwo i Cesarstwo Rosyjskie w **Księgarni nakładowej p. M. Szczepkowskiego w Warszawie, ul. Nowogrodzka 21.** Abonament roczny rb. 3,—, z przesyłką rb. 3,60.

Zeszyty okazowe na żądanie bezpłatnie.

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha

— w Poznaniu —

ma na składzie i poleca książeczkę p. t.

50

**Pieśni starszych i nowszych
do Najśw. Maryi Panny**

zebrał X. Z. Z.

Cena 1 egzemplarza 30 fen.

Przy odbiorze 10 egzempl. po 25 fen.

Przy odbiorze 50 egzempl. lub więcej po 20 fen.

REWERENDY

plaszcz i futra oraz wszelką inną
garderobę znaną z dobrego kroju

poleca

Przewielebnemu Duchowieństwu

W. Frąckowiak, Poznań,

Plac Wilhelmowski 18.

Dom Przemysłowy.

Zakład aparatów kościelnych

Drukarni i Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu, ul. św. Marcina 69.

Skład wszelkich przedmiotów kościelnych.

Nr. 4 — 225 M.

Nr. 9 — 250 M.

Feretrony (Ołtarzyki do noszenia).

Specjalne rysunki i kosztorysy na feretrony, także o 2 i 4 filarkach z figurami podług życzenia, przesyłamy na żądanie.

Laski marszałkowskie.

Górna część złocona na połysk i matowo, kule i krzyżyki, lub też godła towarzyskie i cechowe z brązu.

W wielkim wyborze od 24,— do 125,— mk. i drożej.

Kwiaty metalowe, złote lub kolorowe.

Wysokie:	50	60	70	80	90	100	110	cm.
Cena:	15,—	18,—	21,—	24,—	30,—	40,—	45,—	mk.

Na wszelkie przedmioty przesyłamy specjalne cenniki, albumy i kosztorysy bezpłatnie.